

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Iedereen telt mee!

ChristenUnie
Midden Delfland

Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.

Micha 6:8 NBV

Inleiding

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven. Wij geloven dat mensen door God zijn geschapen en dat Hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven. Om een samenleving te vormen. De ChristenUnie gelooft dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid. Een samenleving waarin we omzien naar elkaar.

In de gemeente Midden-Delfland gaat er veel goed. Het is er prettig wonen en dagelijks zijn vele vrijwilligers overal actief. Het Midden-Delfland gebied is recent aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Hiermee heeft het gebied een beschermde status als groene buffer tussen de grote steden in de zuidwestelijke Randstad. Tegelijk zijn er zorgen. Door de individualisering van de maatschappij wordt het steeds lastiger om vrijwilligers te vinden. In 2016 heeft de opvang van enkele tientallen statushouders tot flinke discussies geleid binnen onze gemeente. De hervormingen van het zorgstelsel zijn ingrijpend geweest en mensen dreigen tussen wal en schip te vallen. Door de crisis rond de herbenoeming van onze burgemeester Arnoud Rodenburg is het aanzien van en het vertrouwen in de (lokale) politiek ernstig geschaad. Onze gemeente kwam met deze crisis op negatieve wijze in de publiciteit. De manier waarop we met elkaar de samenleving vormgeven, staat nu meer dan ooit ter discussie.

De ChristenUnie onderkent dit en vindt het nu meer dan ooit belangrijk om te geloven in een dorp/gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'. In een politiek van draagkracht en draagvlak. Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in. Een verkiezingsprogramma met plannen die laten zien dat wij willen bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Wij investeren in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in moreel leiderschap, in leefbare dorpen en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping. Dit vatten wij samen in onze kernboodschap.

De ChristenUnie:

- + ***Zorgt dat iedereen meetelt.***
- + ***Gaat voor betrouwbaar en integer bestuur.***
- + ***Investeert in vitale dorpen voor de inwoners, (lokale) ondernemers en recreanten.***

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet ad hoc opgeschreven maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit dat de ChristenUnie actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom).

De ChristenUnie is een partij van christenen voor alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Midden-Delfland. Doe met ons mee!

1. Betrouwbare overheid

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van mensen en maatschappelijke verbanden samen. De gemeente heeft dus een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert. De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf de verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en (samen met anderen en de overheid) de zorg voor de samenleving oppakken. De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijv. coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten.

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie ziet dat en neemt dat serieus. Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt. De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in het programma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Midden-Delfland.

Daarom kiezen wij ervoor:

- + om open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Midden-Delfland;
- + in te zetten op goede relaties met burgers en tussen openbaar bestuur en burgers;
- + eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen;
- + te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden;
- + de bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven;
- + het onderwerp integriteit continu aandacht te geven.

2. Jeugd en onderwijs

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Midden-Delfland moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben die zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

Het onderwijs is voor kinderen en jongeren een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. Ouders moeten, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren. Al het onderwijs is bijzonder. De scholen in Midden-Delfland zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. Het is heel belangrijk dat Passend Onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor die bepaalde school nodig is. Zo wordt de professionaliteit van scholen en samenwerkingsverbanden benut. De ChristenUnie kiest ervoor om in het kader van lokaal onderwijsbeleid gemeentelijke subsidie te verlenen aan basisscholen ten behoeve van extra zorg aan leerlingen met een achterstand. Deze subsidie beschouwen we als investering in zorg en als aanvulling op de rijkssubsidie voor het passend onderwijs. Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval. Zoveel mogelijk jongeren in Midden-Delfland halen hun startkwalificatie.

Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op preventie en vroeg signalering, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat wanneer op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt. In het hulpverleningstraject willen we namelijk de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken.

Daarom kiezen wij ervoor:

- + dat de inkoop van jeugdhulp niet alleen op prijs gebeurt, maar vooral op kwaliteit en aansluiting bij identiteit;
- + dat kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij een integrale visie op jeugdhulp;
- + dat jongeren die mantelzorger zijn optimaal worden ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben;
- + dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten. Dit om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen;
- + actuele voorlichting over digiveiligheid op scholen en aan ouders. Kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media;
- + de juiste begeleiding van kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs naar een waardevolle plek in onze samenleving;
- + aandacht voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat bij huisvesting van onderwijs.

3. Zorg en Welzijn

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uit maakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, kerken, verenigingen, vriendengroepen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De ChristenUnie wil in Midden-Delfland bijdragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en meedoet. Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

Zorg voor kwetsbare inwoners

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal en met een menselijk gezicht. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van burgers. Een keukentafelgesprek wordt een gesprek waarin de zorgvrager zelf aangeeft wat hij of zij nodig heeft, welke richting van hulpverlening wordt ingezet, wie kan helpen en ondersteunen bij het hervinden van de eigen kracht. Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die mantelzorger zijn geworden.

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis kunnen blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Midden-Delfland daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft.

De ChristenUnie vindt dat de gemeente er op moet toezien dat het speciaal vervoer (waaronder het ouderenvervoer) goed geregeld is. Als je heel lang moet wachten om van de ene naar de andere plek vervoerd te worden, zal de drempel hoger worden om te participeren in de samenleving. Eenzaamheid en uitsluiting liggen hier dan op de loer. In een inclusieve samenleving worden mensen juist uitgenodigd om mee te doen en moeten eventuele obstakels zo veel mogelijk worden weggenomen.

Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Daarom verdienen ouderen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

Mensen met een beperking

Mensen met een beperking moeten mee kunnen doen. Ook daarvoor wil de ChristenUnie zich vol inzetten. Om die reden wil de ChristenUnie een inclusieagenda opstellen voor Midden-Delfland om zo werkelijk stappen te maken naar de inclusieve samenleving. De gemeente heeft de taak er voor te zorgen dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners. De openbare ruimte en het openbaar vervoer moeten op zo'n manier zijn ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Midden-Delfland en zich er zelfstandig kunnen redden. De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking. De gemeente zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.

Verslaving

Mensen zijn geschapen door God. Zij zijn te waardevol om in drank (of drugs en/of gokken) zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol maar ook op bijvoorbeeld drugs. Voorlichting op scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op controle ervan. Met de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Deze handhaving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij vragen extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen. Belangrijk aandachtspunt is ook de alcoholverslaving als gevolg van eenzaamheid. Vroegtijdig signaleren door de (directe) omgeving en/of (betrokken) instanties kan erger voorkomen.

Opvang statushouders

De gemeente Midden-Delfland is verantwoordelijk voor goede opvang van statushouders. Mensen die huis en haard hebben verlaten moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons er van bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn.

Daarom kiezen wij voor:

- + het ontwikkelen van een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening;
- + om mensen die mantelzorger zijn of worden actief de weg te wijzen op ondersteuning;
- + voorlichting aan woningeigenaren over het levensloopbestendig maken van hun woning;
- + te komen tot afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben;
- + dat de gemeente (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet organiseert;
- + dat de hoogte van de eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning nooit mag leiden tot zorgmijding;
- + het, verspreid over de dorpen, huisvesten van statushouders. Indien nodig worden er extra (tijdelijke) woningen of alternatieve woonvormen gerealiseerd;
- + het omarmen van activiteiten vanuit de samenleving die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen;
- + het inschakelen en uitdagen van het bedrijfsleven om statushouders in dienst te nemen.

4. Veiligheid

Als inwoner van Midden-Delfland wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De ChristenUnie wil een gemeente waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten.

Burgers worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de wijk. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt burgers in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor burgers in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

Daarom kiezen wij ervoor:

- + dat wordt ingezet op extra zichtbaarheid van de wijkagent;
- + dat de kosten van vandalisme worden verhaald op daders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter';
- + om burgers nog meer te betrekken bij de veiligheid in hun directe omgeving d.m.v. Burgernet, en Buurtpreventie Apps.

5. Duurzaamheid en Milieu

Alle leven is Gods waardevolle gift. In de Bijbel lezen we hoe God geniet van Zijn schepping en hoe de schepping God, de Schepper, eert. God heeft mensen geroepen om zich om Zijn schepping te bekommeren. Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Zorg voor de schepping begint in eigen huis, pas daarna op het gemeentehuis. Thuis begint de keuze voor het scheiden van afval, het aanbrengen van extra isolatie en het spaarzaam omgaan met water. Met elkaar zijn we gebruikers van Gods schepping, niet de verbruikers ervan. De ChristenUnie wil dat ook volgende generaties kunnen genieten van de grootsheid van Gods schepping. Daarom willen wij ook een schone en groene leefomgeving.

Natuur

Als we de natuur geweld aandoen, schaden we onszelf en onze leefomgeving. Natuur is veelal kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen, om de belangen van de natuur af te wegen tegen andere belangen, en om samenhang te creëren met andere belangen, zoals verduurzaming van de economie. Van belang is te zoeken naar goede combinaties tussen boeren, natuurbeheer en recreatie. De ChristenUnie wil het natuurbeleid realiseren op basis van draagvlak (bottom-up) en met passie van mensen voor hun leefomgeving. Daarom pleiten wij voor een goede samenwerking tussen de gemeente, organisaties (zoals de Midden-Delfland vereniging en Vockestaert), boeren en particulieren. Een goed natuurbeleid kan niet zonder adequate ruimtelijke sturing. Daarom zijn wij blij met de aanwijzing van Midden-Delfland als eerste Bijzonder Provinciaal Landschap van Nederland. Deze status geeft het belang aan van het open en groen houden van dit waardevolle agrarisch veenweidelandschap tussen de steden.

Afval

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie pleit voor het verder verbeteren van het gescheiden inzamelen van afval. De gemeente stimuleert en faciliteert hierin zoveel mogelijk. Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.

Aardgas

Inmiddels is de aansluitplicht voor gas op woningen verdwenen. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent nogal wat voor een huiseigenaar. Gemeenten kunnen hier lokaal of regionaal op inspelen door te stimuleren dat er arrangementen gemaakt worden hiervoor. Een inwoner moet op 1 plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij de aangeboden oplossingen zou het lokale bedrijfsleven een grote rol moeten spelen. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen (zo mogelijk samen met de provincie) door een revolverend fonds op te richten en daardoor andere investeerders aan te trekken.

Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar: onder meer zijn dat warmte koudeopslag (WKO), stadswarmte en de lucht/water-warmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer, en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief. Daarom geldt voor nieuwbouw: geen gasaansluiting tenzij er écht geen reëel alternatief mogelijk is.

Zon

Het wordt tijd dat de grote lege daken van gebouwcomplexen en woningen gevuld gaan worden met zonnepanelen. De gemeente zet zich in om energiecoöperaties te starten, zodat bewoners samen met private partijen met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.

Waterbeheer

'Leven met water' is een thema dat ook de gemeente raakt. Door de toename van versteende gebieden (woonwijken en parkeerterreinen) en de toename van extreme buien ontstaat toenemende maatschappelijke en financiële schade. De extremen manifesteren zich ook in lange droge, hete periodes. Het is noodzakelijk dat de gemeente een strategie ontwikkelt hoe zij hier mee omgaat en hoe de verwachte schade beperkt kan worden. Een goede samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland is hierin van belang.

Daarom kiezen wij voor:

- + toegankelijke natuur. De ChristenUnie wil dat natuur zo toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel- en fietspaden;
- + niet te bezuinigen op natuur- en milieu-educatie;
- + het stimuleren van de samenwerking tussen agrarische ondernemers en natuurbeheer;
- + het integraal aanpakken van duurzaamheid binnen de gemeente Midden-Delfland: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen;
- + dat coöperaties rondom duurzaamheid/milieu van inwoners en/of bedrijven worden aangemoedigd;
- + dat een inwoner op 1 plek terecht moet kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst;
- + dat het tegengaan van zwerfafval prioriteit heeft;
- + om ook scholen en maatschappelijke organisaties te stimuleren om afval te scheiden en hen hierin zoveel mogelijk faciliteren;
- + mee te doen aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost;
- + zoveel mogelijk in te zetten op een aparte afvoer van regenwater;
- + een belangrijke rol voor inwoners als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne in samenwerking met het Hoogheemraadschap Delfland.

6. Cultuur, Kunst en Sport

Kunst en Cultuur

Cultuur vormt de ziel van onze dorpen in de gemeente Midden-Delfland. In cultuur wordt de historie van de gemeente en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. In de cultuursector werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. In cultuur vinden mensen ontspanning en betekenis en kunnen zij hun creatieve talenten ontwikkelen. Cultuur draagt bij aan een juiste balans tussen in- en ontspanning. De ChristenUnie ziet meerwaarde van groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek, dans en creativiteit. Dat draagt bij aan de individuele ontwikkeling van kinderen en jongeren en daarmee aan een krachtige en creatieve samenleving. De inzet van de gemeente dient gericht te zijn op het stimuleren van deelname, kennismaking en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren. Van de grote aanbieders van muziek- en kunstonderwijs wordt verwacht dat zij gezamenlijk een aanbod hebben voor de hele gemeente, maar ook minima bereiken en toptalenten faciliteren. De ChristenUnie wil amateur kunstverenigingen blijvend ondersteunen.

De ChristenUnie wil in Maasland een dorpshuisvoorziening ten behoeve van muziekverenigingen, zangkoren, hobbyclubs, etc., zoals in Schipluiden en Den Hoorn het geval is. Dit is vooral nodig nu de Nieuwe Kerk en gebouw De Magneet binnen afzienbare tijd zullen worden afgebroken.

Sport

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar sport bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein. Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Daarbij zet de ChristenUnie in op toegankelijkheid en bereikbaarheid. Zowel financieel als praktisch. De gemeente moet goed in beeld hebben wat de behoeften zijn aan voorzieningen op het gebied van sport en daar een (financiële) meerjarenplanning voor maken. Accommodaties zijn kostbaar en het is van belang dat verenigingen in redelijkheid bijdragen aan exploitatie en onderhoud.

In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende en eerlijke maar ook financieel gedegen wijze te bedienen. Gebouwen worden zo veel mogelijk multifunctioneel benut, enerzijds om het gebruik te optimaliseren, anderzijds om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, sportverenigingen, kinderopvang, peuterspeelzalen, bibliotheken, muziekscholen, zorginstellingen, etc. te benutten en samenwerking te versterken. Soms is er een goede samenwerking met recreatieondernemers mogelijk.

Daarom kiezen wij voor:

- + het stimuleren van de samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen;
- + om ruim aandacht te schenken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken;
- + het ontmoedigen van alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten. Een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen kan hier een mooi instrument voor zijn.

7. Economie

Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. De ChristenUnie wil samen met de ondernemingsverenigingen VMO uit Maasland en MKB uit Schipluiden/Den Hoorn en de agrarische organisatie LTO werken aan het verbreden en verduurzamen van de lokale economie. Het vereenvoudigen van wet- en regelgeving en het juist inzetten en benutten van de bedrijfscontactfunctionaris maakt het voor ondernemers aantrekkelijk om zich in Midden-Delfland te vestigen en verder te ontplooiën. Kansen zijn er bijvoorbeeld in de zorgsector met zorgboerderijen en zorgbedrijven.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Jonge boeren en tuinders verdienen een goede toekomst. Voor de boeren is het belangrijk dat hun bedrijven bereikbaar blijven. Daarom wil de ChristenUnie zich inspannen om de problemen op de N468 op korte termijn op te lossen.

Recreatie en toerisme

Naast veel recreanten wil de ChristenUnie inzetten op mensen die gedurende korte tijd tot rust willen komen in een prachtige omgeving. Versterken van het recreatienetwerk voor wandelen en fietsen, aanpassen van vaarwegen voor een betere doorvaart en ontwikkelen van natuur bieden kansen voor recreatie en kleinschalig toerisme.

Streekproducten

In onze gemeente is er ruimte om streekproducten te verhandelen. De ChristenUnie steunt initiatieven op het gebied van de verbetering van de logistiek en de ontwikkeling van deze producten en wil nieuwe kleinschalige coöperaties steunen.

Daarom kiezen wij voor:

- + opheffen van de gewichtsbepanking van 20 ton op de N468 voor lokaal (bestemmings-) verkeer;
- + in te zetten op het aantrekken van EU-subsidie voor innovatie en duurzaamheid in de agrarische sector;
- + het duurzaam inrichten van het bedrijventerrein Harnaschpolder. De gemeente zet in op klimaatneutraliteit;
- + In te zetten op gebiedspromotie, samen met inwoners en lokale ondernemers.

8. Ruimtelijke ordening en Wonen

De openbare ruimte is van ons allemaal. Keuzes die we nu maken hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar burgers bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving. Door het betrekken van de burgers wordt de kwaliteit van het groen hoger en de wijk leuker: de wijk wordt beter onderhouden en het versterkt de sociale samenhang.

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. De ChristenUnie wil dat de gemeente met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw. Met name voor starters en senioren moet er een actief doelgroepenbeleid zijn, voor zowel huur- als koopwoningen. Erfpacht en de starterslening zijn goede instrumenten, die nu ook beperkt en onder voorwaarden in Midden-Delfland ingezet worden. De ChristenUnie is voorstander dat ouderen in een koopwoning gebruik kunnen maken van een Blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen.

Om die leefomgeving te creëren waar het prettig wonen en werken is, moeten we met elkaar wel goede afspraken maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Daarom komt er per 1 januari 2021 een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale en gezondheidsdomein.

Daarom kiezen wij voor:

- + om ook in de kernen Den Hoorn en Maasland actief in te zetten op het vergroten van het aandeel huur- en koopwoningen voor starters. Voor de kern Schipluiden heeft de gemeenteraad reeds hiertoe besloten;
- + een optimale voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden;
- + mogelijkheden voor inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden;
- + voorlichting en hulp bij warmte-isolatie van bestaande en nieuwe woningen en bij het gebruik alternatieve energiebronnen.

9. Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle burgers betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (ozb). Uiteraard moet er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk zijn.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De mogelijkheden deze op te vangen zijn gericht op efficiëntievergroting door integraal de taken die de gemeente heeft op sociaal gebied, in de openbare ruimte en op het terrein van veiligheid in te vullen. Daarmee is de noodzaak versterkt om alle risico's beter in beeld te brengen en te beheersen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Politiek is kiezen

Het begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen moeten de posten die te maken hebben met de nood van individuele burgers, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien. De gemeente als ambtelijke organisatie moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie. Rekenkameronderzoeken kunnen daarbij behulpzaam zijn, mits ze gericht worden ingezet en geen (politiek) doel op zich worden.

Daarom kiezen wij voor:

- + de lokale lastendruk in principe niet meer dan de inflatiecorrectie te laten stijgen;
- + bezuinigen door kritisch te zijn op:
  - bekostigen van 'prestigeprojecten';
  - subsidiëren van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd;
  - de inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus e.d.

10. Vitale dorpen

De ChristenUnie maakt zich sterk voor de toekomst van de dorpen in onze gemeente en hecht aan het eigene en de vitaliteit van de lokale gemeenschap. Vitale dorpen maak je niet alleen, dat doe je samen met de mensen die in de dorpen wonen, ondernemen en de dorpen een warm hart toedragen. De sociale cohesie in de dorpen is groot. Mensen kennen elkaar, zoeken elkaar op en zorgen voor elkaar. Vrijwilligers van verenigingen, scholen, buurtpreventie en kerken zetten zich in voor een vitaal en veilig Midden-Delfland. Het is onze ambitie om de waardevolle en karakteristieke waarden van onze dorpen Den Hoorn, Maasland en Schipluiden te behouden en te versterken. We streven naar vitale dorpen met een menselijk gezicht, dorpen waarin de bewoners centraal staan en waarin ondernemers een belangrijke plek innemen.

De ChristenUnie zet enerzijds in op het behoud van al het waardevolle in Midden-Delfland waarvan wij vandaag de dag genieten. Anderzijds willen we niet stil staan maar mee gaan met de tijd. De ChristenUnie gaat voor vitale dorpen waarin mensen respect tonen voor elkaar, de natuur en het milieu. De dorpen moeten zo worden ingericht dat jong en oud een leven lang met veel plezier in Midden-Delfland kunnen wonen. Onder meer als gevolg van het toegenomen aantal inwoners is de vraag naar mobiliteit flink toegenomen. Het toenemend aantal bewegingen van auto- en vrachtverkeer heeft er onder andere toe geleid dat de leefbaarheid van de dorpskernen op specifieke momenten negatief wordt beïnvloed. Op sommige plaatsen zijn in verband hiermee al maatregelen genomen, op andere moet dit nog gebeuren. Fietsen is gezond. We gaan het fietsen verder promoten, zowel voor de inwoner als de recreant. De opties tot ontwikkeling van benodigde voorzieningen, zoals verhuur of gratis gebruik van fietsen, oplaadpunten voor elektrische fietsen moeten worden verkend en zo mogelijk worden ingevoerd.

Het ondernemerschap leeft. Ondernemers spelen in op het unieke karakter van de dorpen in een open en groen Midden-Delfland. De ChristenUnie wil bedrijvigheid faciliteren gericht op inwoners en recreanten die op zoek zijn naar onthaasting, beweging en de schoonheid van de natuur. De mogelijkheden zijn talrijk: een zorgboerderij, een bed & breakfast, de culinaire streekeigen beleving op de menukaart zetten in huiskamerrestaurants en speciaalzaakjes.

Naast een gezamenlijke aanpak, heeft elk dorp zijn specifieke zaken die de komende periode om een oplossing vragen. Na jaren van plannen maken en geruzie wacht Den Hoorn nog steeds op een nieuw winkelcentrum. Het is aan de rechter om opnieuw een uitspraak te doen. Intussen neemt het aantal verkeersbewegingen en de parkeerdruk toe. Dit leidt tot onveilige situaties. De ChristenUnie wil met de aanpak hiervan niet wachten tot de realisatie van het nieuw winkelcentrum, maar op korte termijn hier iets aan doen.

Een belangrijke opgave in Schipluiden is het realiseren van goede en betaalbare woningen voor jongeren en gezinnen met kleine kinderen. De ChristenUnie wil investeren in huisvesting voor jonge starters in Schipluiden. Dit om te voorkomen dat het dorp vergrijsd en de scholen en verenigingen moeten krimpen.

In Maasland vraagt bijvoorbeeld de afwikkeling van het verkeer van en naar het dorp via de Oude Veiling/Maassluiseweg naar de A20 de komende periode om aandacht. De ChristenUnie wil dat samen met de gemeente Maassluis op korte termijn gezamenlijk aan een oplossing wordt gewerkt. Naast een betere doorstroming gaat het de ChristenUnie vooral ook om de veiligheid van de fietsers en voetgangers. De ChristenUnie is geen voorstander van het boren naar gas in Maasland. Zolang niet met zekerheid kan worden vastgesteld dat de nadelige effecten kunnen worden voorkomen of op een goede manier kunnen worden opgevangen, zal de ChristenUnie zich verzetten tegen het boren naar gas in Maasland.

